

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Сергій ОКОВИТИЙ

«24» 2021 р.



ОСВІТНЬО – НАУКОВА ПРОГРАМА

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**

спеціальність **052 Політологія**

галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Схвалено:

вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

від 23 вересня 2021 р., протокол № 2

**Дніпро
2021**

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедрою політології

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «12» травня 2016 р., пр. № 12 (перша редакція);
- від «25» червня 2019 р., пр. № 13 (редакція № 2);
- від «10» вересня 2020 р., пр. № 1 (редакція № 3).
- від «23» вересня 2021 р., пр. № 2 (редакція № 4).

3. Розробники (робоча група):

1. Третяк Олексій Анатолійович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології, гарант освітньої програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 052 «Політологія».
2. Ставченко Сергій Вікторович, доктор політичних наук, доцент кафедри політології, член проектної групи зі спеціальності 052 «Політологія».
3. Шуліка Андрій Андрійович, доктор політичних наук, доцент кафедри політології, член проектної групи зі спеціальності 052 «Політологія».

4. При розробці враховані вимоги

Порядку розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням, затверджений наказом МОН України від 10.11.2007 р. №897 та інші діючі нормативні документи обов'язкового застосування.

Постанови Кабінету міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Постанови Кабінету міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»

Наказу Міністерства освіти і науки України № 1151 від 06.11.2015 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
052 «Політологія»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет суспільних наук і міжнародних відносин Кафедра політології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Політологія»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	Educational and professional program «Political Science»
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Доктор філософії Освітня кваліфікація: доктор філософії з політології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: доктор філософії Спеціальність: політологія Освітня програма: «Політологія»
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Degree: Philosophy Doctor Specialty: 052 Political Science Educational Program: « Political Science »
Професійна кваліфікація	Викладач закладу вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, термін навчання 4 роки; обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 45 кредитів ЄКТС; наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до законодавства.
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або ОКР спеціаліста за спеціальністю «Політологія» або спорідненими спеціальностями
Форми навчання	Денна, заочна
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	до проходження первинної акредитації освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua

2 – Мета освітньої програми

Метою навчання є підготовка кваліфікованих фахівців-політологів, які на поглибленому рівні володіють категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом політичної науки, розгорнутими знаннями сучасної політичної теорії та практики. Набуті компетентності можуть бути застосовані в науково-дослідницькій, експертно-аналітичній, політико-консультаційній, викладацькій, громадській та суспільно-політичній діяльності.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)

05 Соціальні та поведінкові науки

052 Політологія

Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: Політологія вивчає владно-політичні відносини на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), зокрема політичні ідеї та концепції, проблеми влади та публічної політики, формальні та неформальні політичні інститути та процеси, політичну поведінку, політичну культуру та ідеологію, світову політику та політику окремих країн та регіонів.

Цілі навчання: підготовка кваліфікованих фахівців-політологів, які на поглибленому рівні володіють категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом політичної науки, розгорнутими знаннями сучасної політичної теорії та практики. Набуті компетентності можуть бути застосовані в науково-дослідницькій, експертно-аналітичній, політико-консультаційній, викладацькій, громадській та суспільно-політичній діяльності.

Теоретичний зміст предметної області: охоплює принципи, поняття, категорії та концепції політичної науки. Здобувач вищої освіти навчається загальним та спеціальним підходам і методам нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, спеціальних політологічних дисциплін.

Методи, методики та технології: здобувач вищої освіти має оволодіти методологією сучасних соціальних наук, прикладними методиками, технологіями та інструментарієм аналізу політичної сфери.

Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, які застосовуються у практичній політичній діяльності та дослідній роботі політичних наук.

Орієнтація освітньої програми

Освітньо-професійна програма має академічну орієнтацію.

Наукова орієнтація: дослідження теорії політичної науки, політичних інститутів та процесів.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації

Спеціальна освіта в галузі політології

Ключові слова: політична епістемологія, політична теорія, синергетика, моделювання політичних процесів, політичні інститути, політичні кризи, політична трансформація,

Особливості програми

Поглиблена підготовка з політичної теорії та методології політичної науки, політичного моделювання, інституційного аналізу. Обов'язкова викладацька практика у закладах вищої освіти. Можливості викладання окремих компонентів англійською мовою.

4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випусники можуть працювати на первинних посадах за професіями, визначеними Національним класифікатором України:</p> <p>Класифікатор професій ДК 003:2010: 2310 Викладачі закладів вищої освіти 2310.2 Інші викладачі закладів вищої освіти 2310.1 Доцент закладу вищої освіти 2443.1 Наукові співробітники (політологія) 2443.2 Експерт із суспільно-політичних питань 2443.2 Політичний оглядач 2443.2 Політолог</p>
Подальше навчання	Після успішного захисту дисертації може претендувати на навчання в докторантурі, брати участь у постдокторських програмах.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, лекції, семінарські (практичні) заняття, самонавчання, практична підготовка.
Оцінювання	Екзамени (іспити), диференційні заліки, викладацька практика, есе, презентації, дисертаційна робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми у сфері політології, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК02. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень. ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК)	СК01. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. СК02. Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки. СК03. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики,

	<p>політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>СК04. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.</p> <p>СК05. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.</p> <p>СК06. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.</p> <p>СК07 Здатність фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

	<p>ПР 01. Оволодіти універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.</p> <p>ПР 02. Використовувати державну та іноземну мову як усно, так і письмово на рівні, достатньому для ефективної професійної комунікації, розуміння іншомовних наукових текстів та підготовки фахових публікацій в Україні і провідних наукових виданнях світу.</p> <p>ПР 03. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну добросовісність, повагу різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ПР 04. Комплексне розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>ПР 05. Знати на поглибленому рівні нормативну та позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.</p> <p>ПР 06. Комплексно розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>ПР 07. Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-</p>
--	--

	<p>політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.</p> <p>ПР 08. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.</p> <p>ПР 09. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.</p> <p>ПР10. Фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах:</p> <p>відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності;</p> <p>обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів;</p> <p>моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників;</p> <p>впровадження результатів стажування та наукової діяльності у освітній процес.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи здобувачів. Критерії оцінювання знань та вмінь здобувачів розроблено для поточного, семестрового контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливе за умови вивчення здобувачем української мови</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Філософія та наукова етика	4	екзамен	1
ОК 1.2	Іноземна мова	6	диф. залік	1,2
ОК 1.3	Інноваційно-дослідницька діяльність науковця	3	диф. залік	1
ОК 1.4	Методологія педагогічного процесу у вищій школі	2	диф. залік	2
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Парадигмальність у політологічному дослідженні	6	екзамен	2
ОК 2.2	Нестабільність та синергійність у політичному середовищі	6	екзамен	3
ОК 2.3	Викладацька практика	3	диф. залік	3
Вибіркові компоненти				
ВК 1	Дисципліна 1 ФВК/УВК	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2 ФВК/	5	диф. залік	3
ВК 3	Дисципліна 3 ФВК	5	диф. залік	3
Загальний обсяг обов'язкових компонент				30 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору аспіранта)				15 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				45

Примітка. Здобувачам вищої освіти пропонується провести вибір навчальних дисциплін на основі двох переліків вибірових компонент.

- **університетський вибіровий каталог (УВК)**, що складається із загальноуніверситетського переліку дисциплін, на основі якого здійснюється вибір дисциплін для формування загальних компетентностей ОП, соціальних навичок та світогляду за власним уподобанням. Перелік дисциплін розміщуються на сайті університету.

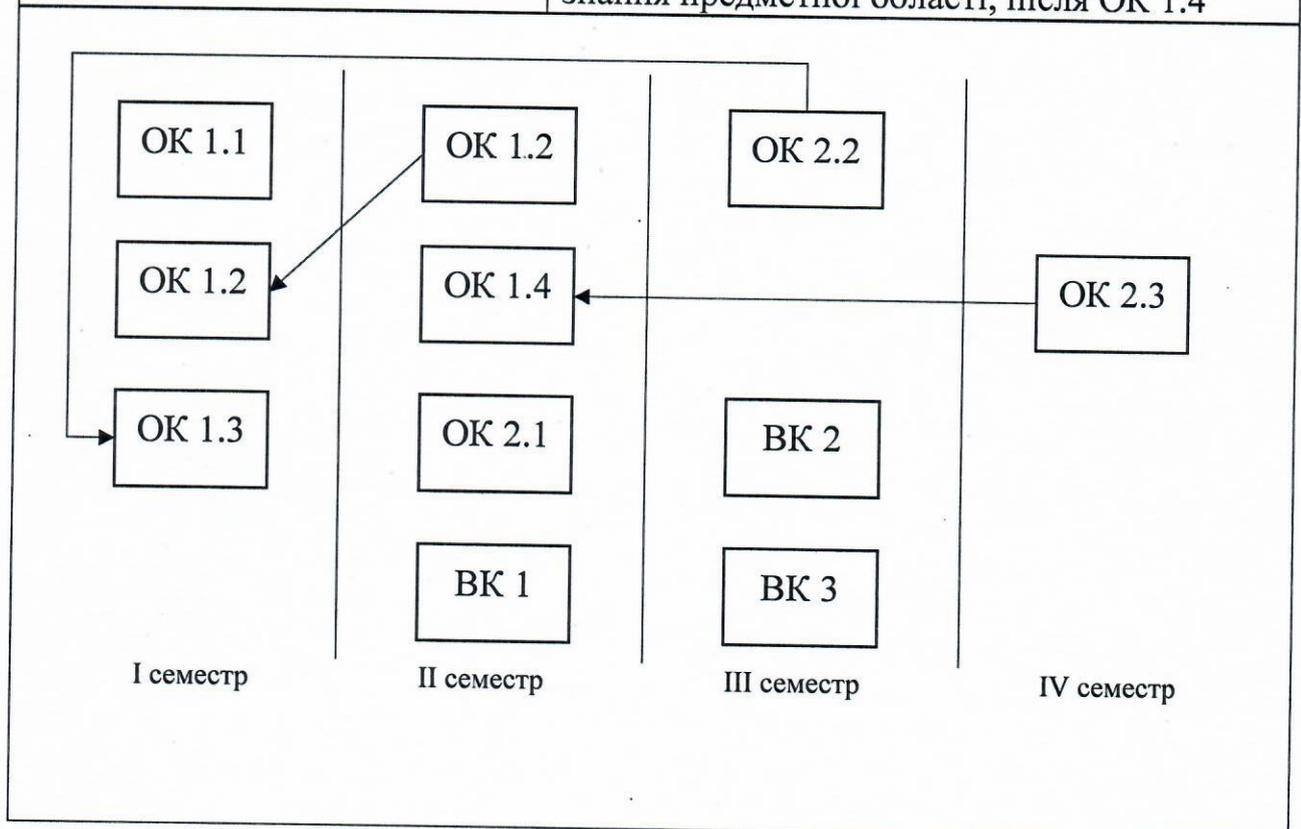
- **факультетський вибіровий каталог (ФВК)** – навчальні дисципліни галузевого професійного спрямування зі спеціальностей факультету, що дозволяють отримати професійні навички з певної галузі знань та навчальні дисципліни професійного спрямування що дозволяють отримати поглиблену підготовку за освітньою програмою й закріплюють набуті фахові компетентності. На основі засвоєння дисципліни факультетської каталогу. Формуються загальнопрофесійні та фахові компетентності. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету/факультету.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 1.3, ОК 1.4	4	7
	2	ОК 1.2, ОК 2.1, ВК 1	3	
2	3	ОК 2.2, ВК 2, ВК 3	3	4
	4	ОК 2.3	1	
3	наукова складова			
4				

2.3. Послідовність засвоєння компонент ОП

Компонент освітньої програми	Наявність передумов до вивчення
ОК 1.1	
ОК 1.2	базові знання з англійської мови
ОК 1.3	
ОК 1.4	
ОК 2.1	немає
ОК 2.2	
ОК 2.3	знання предметної області, після ОК 1.4



2.4 Наукова складова програми

Науково-дослідна робота здобувача доктора філософії регламентується індивідуальним планом роботи аспіранта.

Курс	Зміст наукової складової	Форми контролю
1	Вибір та обґрунтування теми дисертаційного дослідження. Розробка календарного плану його виконання. Формулювання постановки задачі, огляд стану проблеми вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження. Участь у наукових конференціях семінарах.	Форми контролю. Затвердження індивідуального плану роботи аспіранта. Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік. Надання науковим керівником та кафедрою висновків щодо виконання плану. Річна атестація аспіранта.
2	Проведення власного наукового дослідження згідно з індивідуальним планом роботи аспіранта. Підготовка та публікація статті за темою дослідження у фахових наукових виданнях. Участь у наукових конференціях семінарах.	Форми контролю. Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта Двічі на рік. Надання науковим керівником та кафедрою висновків щодо виконання плану річна атестація аспіранта.
3	Проведення власного наукового дослідження згідно з індивідуальним планом роботи аспіранта. Підготовка та публікація статті за темою дослідження у фахових наукових виданнях. Участь у наукових конференціях семінарах.	Форми контролю звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта
4	Надання науковим керівником та кафедрою висновків щодо виконання плану. Річна атестація аспіранта четвертий рік. Аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження. Визначення повноти висвітлення результатів дисертації у наукових статтях. Оформлення дисертаційної роботи доповідь за результатами дисертаційної роботи на науковому семінарі. Підготовка документів для попередньої експертизи дисертаційної роботи.	Форми контролю звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта Двічі на рік. Надання науковим керівником та кафедри висновків щодо виконання плану надання кафедри висновку Про наукову новизну теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи (дисертації).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.</p>
Вимоги до дисертаційної роботи (дисертації) на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі соціологічної науки та оприлюднені у відповідних публікаціях.</p> <p>Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертаційна робота має бути оприлюднена на сайті закладу вищої освіти.</p> <p>Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством України.</p>

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3
ЗК 1		
ЗК 2				.		.	.
ЗК 3		.	.				
ЗК 4					.		
ЗК 5	.						
ЗК 6	.						
ЗК 7						.	.
ЗК 8	.					.	.
СК 1	.				.		
СК 2						.	.
СК 3							.
СК 4						.	
СК 5						.	.
СК 6						.	
СК 7				.		.	

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3
ПР 1	.	.	.				
ПР 2			
ПР 3	.						.
ПР 4					.	.	
ПР 5					.	.	
ПР 6					.	.	
ПР 7					.	.	.
ПР 8					.	.	
ПР 9			.		.		
ПР 10				.			.